

Säkerställan av influensautbrott: Influensadiagnostik

Någon större influensaepidemi har i skrivande stund ännu inte drabbat Sverige och omfattningen är alltid svår att förutse. När den dyker upp så finns det dock möjlighet att med hjälp av virologisk diagnostik säkerställa diagnosen i misstänkta fall. Även om inte alla kliniska fall får en säkerställd diagnos från laboratoriet så kan man få viktig kunskap om spridningen.

Det finns två typer av influensa, A och B. Av dessa har influensavirus typ A störst klinisk betydelse. Influenzavirus typ A ger varje år upphov till omfattande epidemier med varierande sjuklighet. Hos riskgrupper är infektionen förenad med ökad dödlighet.

Varför provtagning

Influensadiagnostik grundar sig på epidemiologi, klinisk bild och laboratorieresultat. Klinisk bild är det viktigaste diagnostiska instrumentet under en verifierad epidemi. Virologisk diagnostik har värde framförallt tidigt i en epidemi för att säkerställa influensadiagnosen i samhället eller på en institution. Serologisk diagnostik har inte så stort intresse inom akutdiagnostiken.

När ett influensautbrott verifierats behöver provtagning ej ske på typiska fall. Prov bör dock tas vid atypiska symptom hos patienter som kräver sjukhusvård samt hos svårt sjuka patienter. Hos äldre patienter skall man också tänka på RS-virus.

Bakteriell septikämi kan kliniskt likna influensa. Man bör därför vara liberal med blododling i influensatider.

Diagnostik

Laboratoriediagnostik som CRP och LPK kan i vissa fall vara av intresse. CRP oftast < 100 mg/l, LPK visar oftast leukopeni.

Virologisk snabbdiagnostik med påvisande av influensa A eller B utförs med IF-test, d v s immunofluorescenstest, på nasopharynxsekret. Svar fås normalt samma dag som provet kommer till laboratoriet.

Inom Nova Medical utförs immunofluorescenstest på Influensa A och B i Skövde.

Provtagningsmaterial

Speciell provtagningspinne för influensa och "Syva microtrak" objektglas kan rekvireras från våra laboratorier i Skövde, Eskilstuna och S:t Görans sjukhus i Stockholm. Se adress och telefonnummer nedan.

Provtagning

Provtagningsförfarandet är viktigt för IF-diagnostiken. Väsentligt är att man får med ett stort antal celler från bakre nasopharynx-väggen.

Använd handskar vid provtagning och utstrykning av material på objektglas. Prov tas med en provtagningspinne som via näsöppningen försiktigt förs längs näsbotten tills man når bakre nasopharynxväggen. Pinnen roteras därefter i ca 5 sekunder för att få så rikligt med material som möjligt.

Vid utstrykning på "Syva microtrak" objektglas, håll i pinnen tätt intill bomullstoppen så att pinnen inte viker sig. Stryk ut materialet spiralförmigt med början i mitten av den

ofärgade brunnen på två objektglas, det andra glaset fungerar som kontroll. Se till att det finns material på båda glasen. Låt glasen lufttorka innan de sänds in till laboratoriet. Alla influensasvar telefonbesvaras. Det är därför viktigt att telefonnummer alltid fylls i på remissen.

*Åsa Nordius, Överläkare
Klinisk Mikrobiolog*